

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УСЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ**

423739, Качкын авылы, Үзәк урамы,
37в йорт.

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
УСИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

423739, деревня Качкиново,
ул.Центральная,
дом 37в.

Тел.(85552)3-44-63, E-mail: mail.usin.akt@tatar.ru,

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

04.07.2022ел.

«Тыныч һәм сугыш чорының гадәттан тыш хәлләре барлыкка килү куркынычы турында Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлеге халкына вакытында хәбәр итү һәм мәгълүмат җиткерү турында»

"Халыкны һәм территорияләре табиғый һәм техноген характердагы гадәттан тыш хәлләрдән яклау турында" 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының «Гадәттан тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын төзү турында» 2012 елның 13 ноябрдагы 1522 номерлы Указы, «Халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, "Халыкны һәм территорияләре гадәттан тыш хәлләрдән яклау турында" 2004 елның 8 декабрендәге, «Татарстан Республикасы халкына хәбәр итү системасы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2017 елның 28 августындагы 610 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттан тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы турында, шулай ук сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында, мобилизация игълан иткәндә, харби хәл кертелгәндә һәм көтмәгәндә һөҗүмм иткәндә, халыкка уз вакытында хәбәр итүне тәэмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлеге территориясендә карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлеге территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат җиткерү тәртибе турында кушымтада бирелгән нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Телефон номерлары "АСО-4" хәбәр итү системасына кертелгән телефон, язма һәм башка элементә юлы белән, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлеге халкына гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында хәбәр итү һәм мәгълүмат җиткерү өчен җаваплы затлар исемлеген 2 нче кушымта нигезендә расларга.

3. Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлеге территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаганда яки барлыкка килү турында Усы авыл җирлеге халкына хәбәр итү буенча сөйләм хәбәрләре текстларын 3 кушымта нигезендә расларга.

4. Халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү чараларын Нигезләмәдә тәкъдим ителгән хәбәр итү тәртибе нигезендә гәмәлгә ашырырга.

5. Актаныш муниципаль районы территориясендә урнашкан оешма, предприятие һәм учреждение җитәкчеләренә (аларның оештыру-хокукый формасына

бәйсез рәвештә) объектлар территориясендә барлык хезмәткәрләргә хәбәр итү һәм мәгълүмат сигналларын житкерүне тәмин итә торган күмәк файдаланудагы радиоотрансляция нокталарының кирәкле санда булуын тәкъдим итәргә.

6. әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет **житәкчесе**

3.3.Әхмәев

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлеге территориясендә
гадәттән тыш

хәлләр барлыкка килу куркынычы яисә килеп чыгу куркынычы турында
халыкка хәбәр итү тәртибе турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәлар

1. әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл
жирлеге халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат җиткерү системасын куллануга даими эзерлектә
табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килу яисә барлыкка килу
куркынычы турында, шулай ук хәрби конфликтлар вакытында яисә әлеге конфликтлар
нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлар турында, мобилизация игълан ителгәндә,
хәрби нигезләмә һәм кинәт һөҗүм, Усы авыл жирлеге территориясендә террорчылык актлары
куркынычы янаганда (алга таба - хәбәр итү системасы) билгеләнүне, аның составын,
бурычларын һәм аларны тәзу, камилләштерү (реконструкциялау) һәм тоту тәртибен билгели.

2. Хәбәр итү системасы гражданнар оборонасы белән идарә итү системасының
состав елеше һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт
системасының территориаль ярдәмче системасы (алга таба — РСЧС ТП) булып тора.

3. Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлеге
территориясендә булдырыла: муниципаль дәрәжәдә -жирле хәбәр итү
системасы;
объект дәрәжәсендә-хәбәр итүнең локаль системасы.

II. Хәбәр итү системасының билгеләнеше һәм төп бурычлары

1. Хәбәр итү системасы Актаныш муниципаль районы идарәсе органнары на,
гражданнар оборонасы көчләре һәм чаралары, ТР РСЧС җирле звеносы һәм халыкка табигый
һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килу яисә килеп чыгу куркынычы
турында, шулай ук сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә килеп чыккан
куркынычлар турында, мобилизация, хәрби хәлне кертү, кинәт һөҗүм итү, террорчылык
актларына янау турында хәбәр итү сигналларын вакытында җиткерү өчен билгеләнгән.

2. Муниципаль хәбәр итү системасының төп бурычы мәгълүматны һәм хәбәр
итү сигналларын җиткерүне тәэмин итү:

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы
территориаль өстәмә системасының гражданлык оборонасы һәм җирле звеносы җитәкче
составы (алга таба - ТР РСЧС ТП Актаныш звеносы);

Актаныш муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте;

Актаныш муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм
бетерү, гражданнар оборонасы чаралары өчен бүлеп бирелә торган (жәлеп ителә торган)
чаралар һәм махсус әзерләнгән чаралар;

халыкның тормыш-көнүрешен тәэмин итүче оешмаларның, потенциал куркыныч
объектларның (алга таба - ПОО) һәм Актаныш муниципаль районының башка
предприятиеләренә дежур-диспетчерлык хезмәтләре;

Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлеге территориясендә яшәүче халык.

Халыкка хәбәр итү күздә тотә:

халыкка табигый яки техноген характердагы гадәттән тыш хәл (алга таба - гадәттән тыш хәлләр) барлыкка килү фактын житкерү;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү фаразлары яки факты турында мәгълүмат алганнан соң гәмәлләр тәртибе турында халыкка тәкъдимнәр житкерү.

Халыкка мәгълүмат житкерү күздә тотә:

табигый яки техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү фаразы яки факты турында мәгълүматлар тапшыру;

гадәттән тыш хәлләр ү сеше, гадәттән тыш хәлләр масштабы, гадәттән тыш хәлләрне бетерү барышы һәм нәтижәләре турында мәгълүмат;

табигый тирәлекнең торышы һәм потенциал куркыныч объектларның торышы турында мәгълүмат;

Гидрометеорология, табигый һәм башка табигать куренешләре турында мәгълүмат;

халыкны гадәттән тыш хәлләрне күзәтү һәм бетерү чаралары һәм көчләре белән үткөрелә торган чаралар белән системалы рәвештә таныштыру;

гадәттән тыш хәлләрдән саклану турында халыкка мәгълүмат житкерү.

3. Хәбәр итүнең локаль системасының төп бурычы-хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүмат житкерүне тәәмин итү:

потенциаль куркыныч, химик яктан куркыныч житештерү һәм объектларны һәм ТСЧС объект звеносын эксплуатацияләүче оешмаларның гражданлык оборонасы житәкчеләре составы;

куркыныч житештерү объектларын, химик куркыныч житештерү һәм объектларны эксплуатацияләүче оешма персоналы;

хәбәр итүнең локаль системасы гәмәлдә булган зонада урнашкан оешмаларның житәкчеләре һәм дежур-диспетчерлык хезмәтләре житәкчеләре;

локаль хәбәр итү системасы гәмәлдә булган зонада яшәүче халык.

III. Хәбәр итү системасын куллану тәртибе

1. Халыкка хәбәр итүнең төп ысулы-телевидение тапшырулары һәм радиотапшыру программаларын тарату өчен элементә чөлтәрләре буенча мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру.

Мәгълүматны һәм сигналларны тапшыру телевидение тапшырулары һәм радиотапшыру программаларын тарату өчен элементә чөлтәрләре буенча РСЧС ТП кендалек идарә органнары тарафыннан, тапшырулар һәм телевизион тапшыру станцияләре аша, тапшырулар программаларын өзеп, элементә операторларының һәм телерадиотапшырулар оешмаларының радиотапшыру станцияләре аша гәмәлга ашырыла.

Биш минуттан да артмаган сөйләм мәгълүматы халыкка, кагыйда буларак, телерадиотапшырулар студиялареннән тапшырулар тапшыру программаларын өзеп тапшырыла. Сөйләм мәгълүматын өч тапкыр кабатлау рөхсәт ителә.

Сөйләм мәгълүматын тапшыру, кагыйда буларак, профессиональ дикторлар тарафыннан, а алар булмаганда - бу оешмаларга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гәмәлга ашырылырга тиеш.

Аерым очрактарда, кыска сөйләм хәбәрләрен турыдан-туры тапшыру ысулы белән хәбәр итү яки турыдан-туры эш урыннарыннан оператив дежур (дежур-диспетчер) хезмәтләре язмасында РСЧС көндәлек идарә органнарының оператив дежур (дежур-диспетчер) хезмәте ысулы белән хәбәр итү максатыннан тапшыру рөхсәт ителә.

РСЧС ТП идарәсенең даими эшләүче органнары карары буенча, хәбәр итү максатларында, элементә оешмаларының дежур персоналы, элементә операторлары, радиотапшыру станцияләре эш урыннарыннан мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру рөхсәт ителә.

РСЧС ТП көндәлек идарә органнары, мәгълүмат яки хәбәр итү сигналын алгач, аларның алынуын раслыйлар, кичекмәстан алынган мәгълүматны яки сигналны идарә органнарына, гражданныр оборонасы көчләренә һәм чараларына һәм РСЧС ТП житкерләр.

2. Мәгълүматны яки сигналларны автоматлаштырылган режимда да, автоматлаштырылмаган режимда да тапшыру мөмкин.

Төп булып автоматлаштырылган режим тора, ул мәгълүматны һәм сигналларны идарә органнары на, гражданның оборонасы көчләренә һәм чаралары на, РСЧС ТП, халыкка циркуляр, төркемләп яки сайлап алып җиткерүне тәэмин итә.

Мәгълүматны һәм хәбәр итү сигналларын идарә органнарына, көчләр һәм гражданның оборонасы чаралары на һәм РСЧС ТП чаралары на, халыкка җиткерү автоматлаштырылган режимда Россия Федерациясенә гомуми файдаланудагы элемент чөптә элемент каналларына тапшыру вакытына сайлау, сайлап алу аша тоташтыру белән башкарыла.

3. Халыкка хәбәр итү һәм хәбәр итүнең өстәмә ысулы булып, «Внимание всем» сигналын дистанцион идарә ителә торган электросиреналар ярдәмендә хәбәр итүнең автоматлаштырылган системасы буенча тапшыру тора. Халык өчен сөйләм мәгълүматы гәмәлдаге радио-, теле - һәм чыбыклы тапшырулар чөптәләре һәм сөйләм сирена җайланмалары буенча тапшырыла.

Моннан тыш, тавышкөчәйткеч системалар белән җиһазландырылган ашыгыч хөзмәт машиналары, кулдан ясалган сиреналар һәм мегафон, шулай ук кәрәзле элемент операторларының ресурсы (SMS-хәбәр) җәлеп ителерга мөмкин.

4. Актаныш муниципаль районы Усы авыл җирлегә халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасы электросиреналар белән идарә итү комплекслы ашыгыч хәбәр итү системасының аерылгысыз өлешә булып тора, шул ук вакытта өстәмә рәвештә кулланыла:

«АСО-4» үзәкләштерелгән хәбәр итүнең автоматлаштырылган системасы Актаныш муниципаль районы администрациясенә, коткару хөзмәтләре һәм хөзмәт, йорт һәм мобиль телефоннар буенча яшәү өчен кирәкле хөзмәтларне хәбәр итү өчен;

«Актаныш муниципаль районы гражданның яклау идарәсә» муниципаль казна учреждениесенә (алга таба-«Актаныш муниципаль районы УГЗ») оператив дежур бердәм дежур - диспетчерлык хөзмәтенә (алга таба - ЕДДС) резерв туклану чыганагы булган хәбәр итү системасы белән идарә итүнең техник чаралары белән җиһазландырылган эш урыны;

5. Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү аша башкарыла:

"ТАТТЕЛЕКОМ" ААА Яр Чаллы ЗУЭСы Актаныш район электр элементәсе узелы радиотрансляция чөптәләре;

потенциаль куркыныч объектларга хәбәр итүнең локаль системалары; яңгыравыклы җайланмалар белән җиһазландырылган автомобильлар; Актаныш муниципаль районы администрациясенә расми сайты; Актаныш муниципаль районы ЕДДСан «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсә ЦУКС» ФКУга гаризалар бирү юлы белән кәрәзле элементә операторларына СМС-хәбәрләр җибәрү аша.

6. Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү системасын эшләтәп җибәрү турында карар кабул итү хокукы Актаныш муниципаль районы хакимиятенә җитәкчә составына һәм халыкка хәбәр итү максатыннан бирәла:

Актаныш муниципаль районы башлыгына (яки аның вазыйфаларын башкаручы затка) «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә кризислы хөлләрда идарә үзәге» Федераль казна учреждениесенә (алга таба - ФКУ «Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКС») кичекмәстән хәбәр итү юлы белән Актаныш муниципаль районы ЕДДС аша;

«Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКС» ФКУның Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе башлыгы яисә аны алмаштыручы зат рәхсәте белән, муниципаль (территориаль) дәрәжәдәге гадәттән тыш хәл куркынычы булганда, өлкән оператив кизү торучысына;

локаль хәбәр итү системасын эшләтеп жибәргәндә - потенциал куркыныч объект житәкчесенә яки потенциал куркыныч объектны эксплуатацияләүче оешма житәкчесенә, «Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКС» ФКУга яисә Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе башлыгы яки аны алмаштыручы зат рәхсәте белән, локаль хәбәр итү системасы гамәле зонасында гадәттән тыш хәл булу куркынычы булганда, өлкән оператив кизү торучыга хәбәр иткәндә.

7. Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлегә халкына хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү оешмасы белән гомуми житәкчелек итә:

Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлегә башлыгы (яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе рәисе (яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

"Актаныш муниципаль районы УГЗ" МКУ житәкчесе яки аның вазыйфаларын башкаручы зат);

учреждениеләрдә, оешмаларда һәм предприятиеләрдә тиешле житәкчеләр.

8. Хәбәр итү һәм мәгълүмат биру системаларын санкцияләnmәгән рәвештә кертү рәхсәт ителми.

9. Актаныш муниципаль районы ЕДДС, элемтә оешмалары, телерадиотапшырулар оешмалары, хәбәр итү буенча бурычлар:

Актаныш муниципаль районы ЕДДСы:

Актаныш муниципаль районының ЕДДС халыкка мәгълүмат житкеруне һәм хәбәр итүне оештыру буенча оператив дежур ЕДСС гәмәлләре Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының методик кхрсәтмәләре, башка норматив хокукый документлар һәм инструкцияләр нигезендә алдан эзерләнган дип регламентлана;

элемтә, телерадиотапшырулар оешмалары хезмәткәрләре белән берлектә Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү өчен мәгълүмат һәм сигналлар тапшыру буенча өйрәнүләр оештыра һәм үткәрә;

Актаныш муниципаль районы халкына хәбәр итү системасын эшләтеп жибәрү буенча ел саен планлаштырыла торган кунегүләр үткәрүдә катнаша;

"АСО-4" кулланып халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү өчен оператив дежурларны эзерләүне оештыра;

квартал саен гражданнар оборонасы житәкчеләре составының, Актаныш муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр һәм янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе әгзаларының, "АСО-4" үзәкләштерелгән чакыру системасына кертелгән эвакуация комиссиясе һәм диспетчерлык хезмәтларенең расланган исемлекләрен тикшерә, кирәк булганда аларга тиешле үзгәрешләр кертә;

комплекслы күнегүләр үткәргәндә кануннар нигезендә, шәһәр һәм район территориясендә урнашкан, гадәттән тыш хәлләрдә гәмәллар тәртибе турында мәгълүмат белән текстлар тапшыру өчен телерадиокомпанияләргә һәм радиотапшырулар узелларын жәлеп итүне оештыра.

Элемтә оешмалары:

алар карамагында булган хәбәр итү системасы элементларының ышанычлы эшләвен тәэмин итү буенча чаралар үткәрәләр;

хәбәр итү системасының техник чараларының, элемтә каналларының сигналларны һәм хәбәр итү мәгълүматын житкەرүгә даими эзерлеген тәэмин итәләр;

элемтә объектларының хезмәт күрсәтүче персоналын эзерләүне гәмәлгә ашыралар; Актаныш муниципаль районы Усы авыл жирлегә халкына хәбәр итү сигналларын тапшыру буенча тренировкаларда катнашалар.

Телерадиотапшырулар оешмалары:

телерадиотапшырулар студияларенең дежур персоналын гадәттән тыш хәлләр турында халыкка мәгълүмат биру буенча гәмәлләргә эзерләүне гәмәлгә ашыралар;

хәбәр итү сигналларын һәм сөйләм мәгълүматын тапшыруга техник чараларның даими

эзерлеген тээмин итэлэр;

«Актаныш муниципаль районы УГЗ» МКУ заявкалары буенча халыкка цифрлы яки башка мэгълүмат чараларына хэбэр итү өчен сөйләм хэбэрлэрен язуны гэмэлга ашыралар;

Актаныш муниципаль районы халкына хэбэр итү өчен сөйләм мэгълүматын тапшыру буенча тренировкаларда катнаша.

Потенциаль куркыныч объектлар (алга таба-ПОО):

объектлар янәшәсендә яшәүче эшчелар һәм хезмәткәрләр һәм халыкны гадәттән тыш хәлләр турында мэгълүмат биру буенча гэмәлләргә дежур персоналны эзерләүне гэмәлгә ашыралар;

Актаныш муниципаль районының хэбэр итү системасы белән элемтә һәм хэбэр итү локаль системасы элементларының ышанычлы эшләвен тээмин итү буенча чаралар үткәрәләр.

10. Актаныш муниципаль районы халкына хэбэр итү һәм мэгълүмат биру системасының эзерлеген тикшеру тәртибе:

Актаныш муниципаль районы халкына хэбэр итү һәм мэгълүмат биру системасы көчлэрен һәм чараларын куллануга эзерлекнең техник торышын тикшеру Россия ГТХМ оештыру-методик күрсәтмәләре, эш планнары нигезендә барлык дәрәжәләрдә үткәрелә.

Актаныш муниципаль районы территориясендә урнаштырылган электросиреналарны һәм тавыш әйткечләре, аларны саклау һәм уз вакытында техник хезмәт күрсәтү максатыннан, оешмаларга һәм конкрет затларга беркетелә.

Электросиреналар беркетелә торган оешма һәм предприятие житәкчеләре бурычлы:

аларны техник яктан төзек хәлдә тоту, моның өчен оешма боерыгы белән әлеге вазыйфаларны вазыйфаи инструкцияләргә кертәп, сиреналарга хезмәт күрсәтү өчен җаваплы кешеләрне билгеләү;

юридик затны алыштырганда бу хакта КЧС һәм районның ОПБ рәисенә язмага хэбэр итәргә, сирена төзексезлеге ачыкланган очракта ГО милкен кабул итүне оештырырга һәм үткәрергә, ул беркетелгән оешма хисабына ремонт ясарга.

барлык объектларны да электросиреналарның, алга таба актлар төзү белән тавыш биручеләрнең булу-булмавы һәм төзеклегенә тикшеру оештырыла;

11. Актаныш муниципаль районы территориясендә урнашкан оештыру-хокукый формаларына карамастан, оешмалар уз хезмәткәрлэренә хэбэр итүне һәм мэгълүмат бируне мөстәкыйль оештыралар.

12. Сигнал һәм хэбэр итү мэгълүматы:

халыкның игътибарын җәлеп итү һәм алда көтелгән хэбэр итү мэгълүматын тапшыру турында кисәтү өчен «ИГЪТИБАР!»;

хэбэр итү сигналы-хэбэр итү системасы буенча тапшырыла торган һәм билгеле бер чаралар үткәрү өчен команда булып торган шартлы сигнал;

сигнал биру өчен шәһәрнең барлык техник чаралары кулланыла. Сигнал билгеләнгән тавыш, яктылык һәм башка сигналлар биру белән кабатланырга мөмкин;

"ИГЪТИБАР" сигналы бирелгәннән соң, стихияле бәла-казалар куркынычы турында хэбэр итүнең сөйләм мэгълүматы тапшырыла.

13. Халыкка хэбэр итү һәм мэгълүмат биру системаларын эзерлектә тоту һәм камилләштерү чараларын финанслау:

муниципаль дәрәжәдә - халыкка хэбэр итү һәм мэгълүмат биру чараларын тээмин итү өчен булеп бирелә торган Актаныш муниципаль районы бюджеты хисабына; объект дәрәжәсендә-оешмалар, учреждениеләр һәм предприятиеләрнең уз финанс чаралары хисабына.

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Усы авыл җирлеге Башкарма
комитет карарына
2 нче кушымта

Телефон номерлары “АСО-4” мәғлүмат системасының җирле системасына
кертелгән тыныч һәм сугыш вакытындагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп
чыгу куркынычы турында Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Усы авыл
җирлеге халкына хәбәр иткән өчен җаваплы затлар исемлеге

Усы авыл җирлеге башлыгы Зиннәт Зиннурович Ахмаев
Усы авыл җирлеге башкарма комитет сәркатибе Закирова Ландыш Индусовна
Усы авыл җирлеге 3нче округ депутаты Нурлыев Фәнис Фархутдинович

Татарстан Республикасы Актаныш
муниципаль районы
Усы авыл жирлеге башкарма
комитеты карарына

Актаныш муниципаль районы халкына гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаганда яки килеп чыгу куркынычы турында хәбәр итү буенча сөйләм хәбәрләре текстлары

Хәбәрләрнең текстлары Актаныш муниципаль районының гражданнар оборонасы штабы тарафыннан Актаныш муниципаль районының ГО тиешле хезмәтләре белгечләре белән берлектә эшләнә.

Хәбәрләр текстлары гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда һәм уку максатларында халыкны кисәтү (белдерү) өчен файдаланыла, шул ук вакытта сигнал биру алдыннан «Уку тревогасы», «Уку һава тревогасы» «Уку һава тревогасына отбой» диган суз житкерелә.

1. һава һөжүме куркынычы янаганда халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!! "һава тревогасы", "һава тревогасы".

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә һава дошманының турыдан-туры һөжүме куркынычы бар.

Сезгә кирәк:

узең киенергә, балаларны киендерергә;

газ, электр приборларын, мичләрне, казаннарны сүндерергә; тыгыз

итеп ишекләрне һәм тәрәзәләрне ябарга;

Узең белән алырга:

шәхси саклану чаралары;

азык-төлек һәм су запасы;

шәхси документлар һәм башка кирәкле әйберләр;

Утны сүндерергә, күршеләрне "һава тревогасы" турында кисәтергә.

- якин арада саклагыч корылмага (сыену урыны, радиациягә каршы яшеренү, подвал, баз) барырга, алда «һава тревогасына отбой» сигналы на кадәр торырга кирәк.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

2. Дошманның һава һөжүме куркынычы узган вакытта халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!! "һава тревогасына отбой", «һава тревогасына отбой».

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә һава дошманының һөжүме куркынычы артта калды.

Сезгә кирәк:

хезмәт күрсәтүче персонал рәхсәте белән яшеренүне ташларга; гадәти эшчәнлек белән шөгыльләнү.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

3. Радиоактив зарарлану куркынычы янаганда яисә радиоактив зарарлану

табылганда халыкка мөрәжәгать тексты Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданнар!!!
"Радиация куркынычы», «Радиация куркынычы».

Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____
мөрәжәгать итә, Актаныш муниципаль районы территориясендә радиациянең югары
дәрәжәсә теркәлгән.

Урынның радиоактив зарарлануында халыкның уз-узен тотышы тәртибен
тыңлагыз:

якын-тирәдә булса, сакланган бинада (сыену, яшерену) тиз генә
ышыкланырга. Юк икән, уз фатирында яшеренергә.

өске киём һәм аяк киёмнәрен полиэтилен пакетка салырга, ишекләрен һәм
тәрәзәләрен тыгыз итөп ябарга. Полиэтилен пленка белән кухняда, ваннада, бәдрәф
бүлмәләрендә вентиляцияне ябарга. Теләсә нииди вентиляцияне сүндерергә. Телевизор
һәм радиоприемникны кабызырга.

урам ягыннан бинаны герметикалаштыру: тәрәзә һәм ишек ярыкларын пленка белән
сузарга, тәрәзә тупсаларына һәм ишек бусагасына су белән яки 2% сода зремөсә белән
чылатылган ч/прок салырга, тәрәзәлордоге ярыкларны когазь полоса яки скотч белән
ябыштырырга.

ачык продуктларны полиэтилен пакетларга салырга һәм суыткычка куярга.
Ябык савытларда су запасы ясарга.

Эвакуацияләнү өчен барлык мөмкин булган кирәкле әйберләрен дә эзерләргә:
шәхси саклану чаралары: мамык-марля бәйләвеч, плащ яки накидка, перчатка, баш киёме,
итекләр (әгәр итек юк икән - аяк киёмнә кидерү өчен тыгыз полиэтилен пакетлар;

бер көнлек азык-төлек запасы һәм дарулар (авырулар өчен);

документлар һәм акча;

башка кыйммәтле һәм кирәкле әйберлар;

әйберләр белән чемоданны (рюкзакны) полиэтилен пленка белән төрергә;

Эвакуация өчен жыелу урынына чыгар алдыннан фатирны барлык
коммуникацияләрдән аерырга һәм яхшылап ябарга.

әгәр эвакуация үткәрелмәсә, даими рәвештә герметикалаштырылган бинада (радио
яки телевидение аша «Отбой» сигналын алганчы) булу, урамга барлык саклану чараларын
киеп кенә чыгу.

Ачык урында булганда:

саклану чараларын салмаска;

биек улән һәм куаклар буйлап хәрәкәт итүдән, тузан күтәрелүдән качарга; кирәк

булмаган очракта утырмаска, чит әйберләргә кагылмаска;

эчмәскә, азык кабул итмәскә, тәмәке тартмаска;

бинага керү алдыннан өлешчә дезактивация үткәрергә: дымлы чупрәк белән
киём-салымнан тузанны сөртөргә, гәүдәнең ачык өлешләрен су белән юарга;

Бинада булганда:

вакыт-вакыт ишек алдындагы мөйданчыкны дымландырырга;

урам аяк киёмнәрен, дымлы чупрәк белән сөртеп, бусагада калдырырга; көн

саен бүлмәдә дымлы жыештыру һәм тузан сөртү;

азыкны бары тик бинада гына кабул итәргә. Ризык кабул итар алдыннан кулларны
сабын белән юарга, 0,5% эчәргә яраклы сода эретмәсә белән авызны чайкарга;

Игътибар! Йод профилактикасын үткөрү тәртибен тыңлагыз:

Йод профилактикасын үткөрү өчен түбәндәге дозаларда таблеткаларда йодлы
калий кулланалар: 2 яшькә кадәрге балаларга-көнгә 0,004 г 1 тапкыр чәй яки кисель белән;
2 яшьтән өлкәнрәк балаларга һәм өлкәннәргә - 0,125 г көнгә 1 тапкыр.

әгәр сездә таблеткалар булмаса, йод калие 5% йод эремәсен кулланалар:

5 яшькә кадәрге балаларга эчкә алу билгеләнми,ә 2,5% эретмәне тампон белән
вилка һәм һәм балтыр тиресенә; 5-14 яшьлек балаларга - ярты стакан сөт

яки суга ашаганнан соң көненә 22 тамчы 1 тапкыр, яки 11 тамчы 2 тапкыр; 14 яшьтән өлкәнрәк балаларга һәм өлкәннәргә - көненә 44 тамчы 1 тапкыр, көненә 22 тамчы 2 тапкыр.

Люгольне да кабул итәргә була: 5 яшькә кадәрге балаларга билгеләнми; 5 яшьтән 14 яшькә кадәрге балаларга - көнгә 10-11 тамчы 1 тапкыр, ягъни көнгә 5-6 тамчы 2 тапкыр; 14 яшьтән өлкәнрәк балаларга - 22 тамчы 1 тапкыр, яки көненә 10 тамчы 2 тапкыр.

Препаратларны радиоактив зарарлану куркынычы турында сигнал алганда, организмга радиоактив йод керү куркынычы беткәнчегә кадар кабул итәргә.

Мәгълүмат гигиена һәм эпидемиология узагенең баш табибы _____ тарафыннан бирелган.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

4. Химик (бактериологик) зарарлану куркынычы янаганда яисә ОВ, АХОВ яки БС ачыкланган очракта халыкка мөрәжәгать итү тексти. Игътибар!!! Игътибар!!! Гражданныр!!! "Химик тревога".

Сезгә мөрәжәгать итә _____ Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы территориясендә, торак пунктларда _____ кешеләр һәм хайваннар авыруы очраклары билгеле булды _____ (авыруның исеме).

Район администрациясе тарафыннан авыруларны локальлаштыру һәм эпидемияне булдырмау өчен чаралар курыла.

Актаныш муниципаль районы территориясендә халыкның үз-үзен тотышы тәртибен тыңлагыз:

ачык урында булуга юл куймаска;

торак, житештерү һәм хужалык биналарын герметизацияләү;

суны эчәргә яраклы һәм хужалык максатлары өчен су белән тәэмин итүнең рөхсәт ителгән чыганаclarыннан гына файдаланырга, аны алдан кайнатырга;

туклану өчен бары тик консервланган һәм герметик (ябык) савытларда саклана торган продуктларны гына кулланырга;

биналарда булган дезинфекция чараларын кулланып көн саен дымлы жыештыру үткәрергә;

авыруның беренче билгеләре барлыкка килгәндә, ашыгыч рәвештә медицина хезмәткәрләренә әйтеп куярга, а «БС» ны кулланганда, бактерияга каршы N- 1 чараны кабул итәргә кирәк.

Мәгълүмат гигиена һәм эпидемиология узагенең баш табибы _____ тарафыннан бирелгән.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

S. Табигый бәла-казалар янаган яисә килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү буенча халыкка мөрәжәгать тексти Игътибар!!! Игътибар!! Гражданныр!!! Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать ита.

Табигый бәла-казалар вакытында халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм гамәлләре турында мәгълүмат тыңлагыз.

Табигый бәла-казалар-табигатьнең, кагыйда буларак, кинәт барлыкка килгән куркыныч күренешләре. Безнең район өчен ураганнар, су басу, кар көртләре, бураннар аеруча куркыныч күренеш булып тора.

Алар кешеләрнең нормаль тормышын боза, аларның һәлак булуына китерә, аларның матди кыйммәтләрен жимерә һәм юкка чыгара ала.

Табигый бәла-казалар килеп чыгу куркынычы турында халыкка жирле радиотапшыру челтәрләре һәм посыльнойлар аша хәбәр ителә.

Һәр гражданин, стихияле бәла-каза килгәндә, үз-үзен аямыйча күрсәтергә

һәм, кирәк булганда, талау, мародерлык һәм башка законлылык бозуларны булдырмаска тиеш.

Гаилә әгъзаларына, әйләнә-тирәдәгеләргә һәм үзләренә беренче ярдәм итөп, гражданин, моның өчен шәхси транспорт, инструмент, медикаментлар, бәйләү материалыннан файдаланып, табиғый бәла-каза нәтижәләрен бетерүдә катнашырга тиеш.

Табиғый бәла-каза нәтижәләрен бетергәндә түбәндәге саклык чараларын күрергә кирәк:

теләсә нинди зарарланган бинага керер алдыннан, аның җиммерелү куркынычы юкмы икәнлегенә ышаныгыз;

җыелган газлар шартлау куркынычы булганда, бинада ачык уттан (шырпы, шәм һ. б.) файдаланырга ярамай;

өзелгән һәм ялангач чыбыклар белән сак булыгыз, кыска ялганыш бирмәгез;

коммуналь-техник хезмәт тикшергәнче, электрны, газны һәм сууткәргечне кушмагыз;

зарарланган коелардан су эчмәгез.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәҗәгатен тыңладыгыз.

6. Игътибар!!! шторм кисәтүе алынган очракта, халыкка мөрәҗәгать итү тексти Игътибар!! Гражданиннар!!! Сизгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәҗәгать итә. Росгидрометеослужбаның шторм кисәтү алган вакытта гамәллар турында мәгълүматны тыңлагыз.

Шторм кисәтүе бирелә __м/сек. көчәйгәндә. Мондый кисәтүне алганнан со түбәндәгеләр кирәк:

балконнарны һәм ишегалларын җиңел предметлардан чистартырга яисә аларны ныгытырга;

ябарлык тәрәзәләрне һәм ишекләрне йозакка бикләргә;

мөмкин булганча, тубәләрне, мичләрне һәм вентиляция торбаларын ныгытырга, тәрәзә капкачларын һәм тәрәзәләрне щитлар белән эшләргә;

мичтә утны сүндерү;

медицина аптекасы һәм азык - төлек һәм су запасларын 2-3 тәүлеклек эзерләргә;

автоном яктырту чыганаклары эзерләргә (фонарьлар, керосин лампалар, шәм);

җиңел төзелешләрдән ныклы биналарга яки ГО саклау корылмаларына күчәргә.

әгәр ураган сезне урамда очратса-кирәк:

җиңел төзелмәләрдән, күперләрдән, эстакададан, ЛЭП, купердән, агачлардан ераграк торырга;

оча торган предметлардан фанера, такталар, ящиклар, башка кул чаралары белән сакланырга;

подвалларда, базларда, башка тирән биналарда тизрәк яшеренергә тырышыгыз.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәҗәгатен тыңладыгыз.

7. Хлор ташланган авария янаган яки килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү тексти, Игътибар!! Игътибар!! Гражданиннар!!! Сизгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәҗәгать итә.

Предприятиедә (транспортта) техник авария вакытында хлор ташланган очракта гамәлләр турында мәгълүмат тыңлагыз.

Хлор ул - яшыкелт-сары төстәге, сулышны кискен буа торган исле, һавадан авыррак газ.

Парлану һәм су парлары белән кушылганда һавада яшел-ак төстәге томан рәвешендә жир өстенә утыра, биналарның подвалларына һәм түбән катларына үтеп керә. Хлор парлары күзне, тирене, сулыш органнарын нык ярсыта.

Агулану билгеләре: күкрәкләрдә кискен авырту, коры ютәл, тын кысылу, күзләрдә кисү.

Саклау чаралары: су белән яисә 2% эчә торган сода эремәсе белән чылатылган мамык-марля бәйләвечләре.

Авария турында мәгълүмат алганда, хлор ташлаган очракта түбәндәгеләрне эшлөгез:

тапшырылучы мәгълүматтан авария урынын һәм агулы болытның таралу юнәлешен ачыклагыз;

бинада яки машинада булсагыз, барлык тәрәзәләрне һәм ишекләрне тыгыз ябыгыз; жылыту приборларын һәм суыту системаларын һәм приборларын сүндереgez, газны ябыгыз;

тәрәзә һәм чердак вентиляторларын сүндереgez, вентиляция люкларын һәм тишекләрне ябыгыз;

өй аптекасын әзерләgez. Анда эчәр су булуын тикшерегез;

сулыш һәм тирене саклау чараларын әзерләgez. эгәр кул астында булмаса, тыгыз тукумалардан тегелгән мамык-марля бәйләвечләр, тыгыз тукумалардан киёмнәр ясагыз.

эгәр дә сез һавада агулы газ барлыгын сизсәgez, күзлек һәм су белән чылатып, яисә 2%-ны эчә торган сода эремәсе белән мамык-марля бәйләвеч киеgez.

Шунда ук зарарлану зонасыннан чыгыгыз. Жил Сезгә сулдан яки уңнан булган, юнәлештә хәрәкәт итеgez, битегезгә һәм баш артына килмәсен өчен.

Паника һәм имеш-мимешләр күрсәтү фактларын кичекмастан туктатыгыз. Сезгә өегездән читтә озак торырга туры килмәс. һәлакәтне бетерү белән район хезмәтләре һәм ГО көчләре шөгильләнөчөк.

эгәр дә сез кешеләрнең хлор белән зарарлануына шаһит булсагыз, битараф калмагыз. Максималь ярдәм күрсәтеgez.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

8. Хлор ташланган авария янаган яки килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү тексты, Игътибар!! Игътибар!! Гражданныр!!! Сизгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә. Предприятиедә (транспортта) техник авария вакытында аммиак ташланган вакытта гамәлләр турында мәгълүматын тыңлагыз.

АХОВ чыгарылмалары белән булган һәлакәт турында мәгълүматны ишеткөч, сулыш органнарын индивидуаль яклау чараларын кияргә, тәрәзәләрне һәм форточкаларны ябарга, электр агрегатлары һәм көнкүреш приборларын сүндерергә, мичләрдә утны сүндерергә, балалар киендерергә, кирәк булганда жылы киём һәм азык-төлек алырга (бозылмый торган продуктларның өч көнлек запасы), күршеләрне кисәтергә, тиз, ләкин паникасыз, күрсәтелгән юнәлештә яки читкә, жилнең перпендикуляр юнәлешенә, алга таба күрсәтмәләр алганчы калкулыкка чыгарга кирәк.

Противогаз булмаганда, шунда ук зарарлану зонасыннан чыгарга кирәк. Шул ук вакытта сулыш органнарын саклау өчен мамык-марля бәйләвечләрен, тукумадан кул астындагы эшланмәләрне, су белән чылатылган әйберләрне кулланырга мөмкин. эгәр зарарлану зонасыннан чыгу мөмкинлеге булмаса, шунда ук бинада яшеренергә һәм аны герметизацияләргә кирәк.

Шуны иста тотарга кирәк, АММИАК һавадан жиңелрәк булачак, биналарның өске катларында жыела.

Зарарланган урында хәрәкәт иткәндә түбәндәге кагыйдәләренә төгәл үтәргә кирәк:

хәрәкәт тиз, әмма йөгәрергә һәм тузан күтәрерлек түгел; биналарга сөялмәскә һәм тирә-юньдәгеләргә кагылмау;

юлда очраган сыеклык тамчылары яки порошоклы билгесез матдәләренәң порошоклы чәчелмәләренә басмаска;

шәхси саклану чараларын махсус күрсәтмәгә кадәр төшермәскә;

тиредәге, киём-салымдагы, аяк киеме, шәхси саклану чараларындагы АХОВ тамчылары ачыкланган очракта, аларны кәгазьдан тампон яки борын яулыгы белән бетерергә, зарарланган урынны су белән юарга кирәк;

зыян курган, местакыйль равештә хәрәкәт итә алмаган балаларга ярдәм итәргә.

Зарарлану зонасыннан чыккач, өскә киёмне салдырырга һәм аны урамда калдырырга, сабын белән душ кабул итәргә, күзләренә яхшылап юарга һәм авызын чайкарга.

АХОВ чыгуга шикләнгән очракта теләса нинди физик йөкләнешне төшереп калдырырга, күп куләмдә жылы (чәй, сөт) эчүне кабул итәргә һәм зарарлану дәрәжәсен билгеләү һәм профилактика һәм давалау чараларын үткөрү өчен медицина хезмәткәренә мөрәжәгать итәргә кирәк.

Халыкка химик зарарлану куркынычын бетерү һәм алга таба гамәлләр тәртибе турында махсус вәкаләтле органнар яки милиция хәбәр итә.

Шуны да истә тотарга кирәк, халыкны даими _____ урыннарына кайтканда әлеге биналарның һавасында АХОВ карап тотуга контроль тикшерүдән соң гына рәхсәт ителә.

Зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү.

Кеше зарарланганда, АХОВ зыян куручеларне медицина яклавы буенча түбәндәге чараларны тормышка ашырырга кирәк:

АММИАК

Зарарлану билгеләре: Куз яшьләре агу, куз авыртуы, конъюнктивит, қруне югалту, приступсыман йеткеру, тире зарарланганда - 1 яки 2 даращадаге химик пешу.

Зарарлану зонасында: кузләренәң һәм зарарланган тире участокларының су белән күпләп юылуы, противогаз киюе, зарарлану зонасыннан тиз арада чыгу (чыгару).

Зарарлану зонасыннан тыш: тынычлык, жылылык; физик авырулар вакытында күзләренә 2 шар тамчы 1%-новокаин эремәсен яки 0,1%-адреналин эремәсен, 0,1%- М адреналин гидрохлорид эремәсен; зарарланган тирегә - 3-5⁰/ -борный, уксус яки лимон кислотасы эремәсе сөртү; эчәргә - жылы сөт; авыртуны баса торган чаралар:

1 мл 1%-морфин, гидрохлорид яки промедол эретмәсе; 1мл 0,1% - атропин эремәсе; сулыш туктаганда-ясалма сулыш.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.

9. Су басу куркынычы янаган яисә килеп чыккан очракта халыкка хәбәр итү буенча текст Игътибар!!! Игътибар!! Гражданнар!!! Сезгә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгать итә. Су басу һәм ташу вакытында саклану чаралары турында мәгълүмат тыңлагыз.

Су басу куркынычы турында кисәтү алгач, бу хакта якыннарыгыз, күршеләрегезгә хәбәр итегез.

Жирле радио яки тавышлы аппаратуралы махсус вәкаләтле затларны тыңлауны дөвам итәп (әгәр сүз кинәт су басу турында барса), Жирле үзидарә

..... «... В.. ..

мәктәпләр базасында), анда туклану, медицина хезмәтә күрсәтү оештырылачак.

Уз йортыңны саклау өчен эвакуация алдыннан кирәк: суну, газ, электрны сүндерергә, мичләрне сүндерергә, бинаның өске катларына (чардакларына) кыйммәтле әйберләр һәм предметларны күчерергә, куркынычсыз урыннарда авыл хужалыгы инвентаре алырга, беренче катның тәрәзәләрен һәм ишекләрен кул астындагы материал белән ябарга (кирәк булганда).

Эвакуация башлану турында сигнал алганда тиз арада документлар, акчалар, кыйммәтле әйберләр, дарулар, киём-салым һәм аяк киеме комплектын, берничә көнгә азык-төлек запасын жыярга һәм игълан ителгән эвакуация пунктына барырга кирәк.

Кинәт су басканда, мөмкин кадәр тизрәк биек урынны алырга һәм су буенча оешкан эвакуациягә эзәр булырга кирәк. Коткаручыларга су белән аерылган һәм ярдәмгә мохтаж кешеләрнең булуын уз вакытында ачыкларга мөмкинлек бирә торган чаралар күрергә кирәк: терлекнең якты вакытында - биек урында полотноны элү, караңгыда - яктылык сигналлары биру.

Хәтердә тотыгыз!!! Су баскан жирдә су тигән продуктларны ашарга, кайнамаган су эчәргә ярамый. Юешләнгән электр приборларынан бары тик аларны жентекләп киптергәннән соң гына файдаланырга.

Сез Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының _____ мөрәжәгатен тыңладыгыз.